

INTERVIEW

Voorwoord

Positieve energie

Een vereniging kan alleen echt bestaan als haar leden met enige regelmaat de kans krijgen om van hun lidmaatschap de voordelen te ervaren. Dat kan door deel te nemen aan een van de vele activiteiten die worden georganiseerd, dat kan door in te loggen voor een webinar en dat kon deze keer ook door voor het eerst in vier jaar weer aanwezig te zijn bij een ledendag. Op 7 oktober deed die mogelijkheid zich voor.

En wat was dat een mooie bijeenkomst. De energie spatte ervan af. De verschillende boeiende sprekers, de interactie met de zaal, de herkenbare muziek en verhalen van Coen Bardelmeijer en de

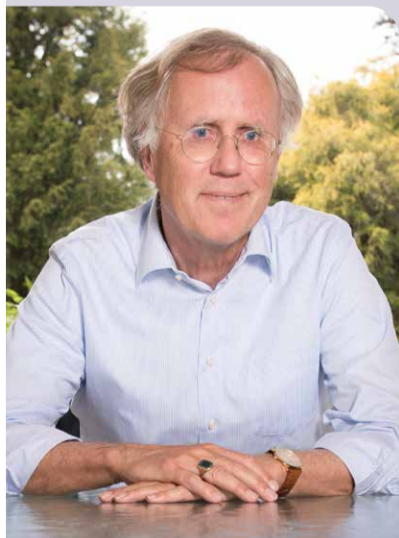
jeugdige, dynamische dagvoorzitter (oud-collega) Jeroen Baardemans zorgden ervoor dat zo'n 250 mensen met een heel positief gevoel weer naar huis konden gaan. En dan heb ik het nog niet over de heerlijke lunch en gezellige borrel aan het eind van de dag.

De energie die ik er van kreeg, werd niet alleen op die dag zelf gevoeld, maar ook al tijdens de voorbereidingen, want de manier waarop onze ING collega's die nu werkzaam zijn bij de bank ons op alle mogelijke manieren hebben geholpen, was simpelweg fantastisch.

Kortom: het is een voorrecht om betrokken te zijn bij VO-ING en ik hoop dat al de aanwezigen op 7 oktober datzelfde gevoel hebben gehad, zodat zij allen als ambassadeurs en ambassadrices voormalig collega's die (nog) geen lid zijn, zullen aanraden om toch vooral maar lid te worden.

Elke oud-medewerker van ING verdient dat!

Frans Crul, voorzitter

“Je kan met beleggen voor pensioenen zo'n inflatie nooit bijhouden”

ING-beleggingsverantwoordelijke Bob Homan kijkt vooruit

Waar gaan we naartoe met deze economische storm? Storm op de energiemarkt, geldmarkt, rentemarkt, beurzen; de hele samenleving is fors in beweging. Op het hoofdkantoor van ING in Amsterdam is Bob Homan eindverantwoordelijk voor het beleggingsbeleid van ING; bij uitstek iemand die vanuit professioneel oogpunt de hele dag naar het nieuws kijkt en dat analyseert. Waar gaat het naartoe, Bob?

Bob Homan (54) bekennt al aan het begin van het gesprek dat bij geen idee heeft van de stand van zaken

wat betreft zijn ING-pensioen. “Ik maak de envelop met het UPO soms niet eens open. Maar ik denk dat ik het wel redelijk heb geregeld. Maar ach, het duurt nog een hele poos.”

Maar hoe het met het grote geld van de bank en ver daarbuiten gaat, weet hij des te beter. Tientallen miljarden euro's heeft de bank belegd, dan móet je als organisatie iemand hebben die een (scherp) oogje in het zeil van de markten houdt. “Het boeit me om te zien of wij het beter doen dan de financiële markten. Zijn we slimmer dan de rest? Inderdaad, een beetje competitief ben ik wel.”

> Lees verder op pagina 3

Inhoud

UW BELANG

- Nieuwe en vertrekkende voorzitter commissie Pensioenen
- Nieuws van PFI en VO-PFI

VERENIGINGSNIEUWS

- Evenementenverslagen van de excursies

- Verslag ledendag 7 oktober
- In memoriam & nieuwe leden

RUBRIEKEN

- Uit het ING-archief
- Column ING: Japke Kaastra
- Waar werkt hij nu: Elbert Jansen werd buschauffeur

- Oud-collega: Douwe Brongers, multitalent

BIJLAGE

- SEB: Verzekeraars ONVZ en Zilveren Kruis

Commissie Pensioenen

“Voorzichtig kunnen we wel zeggen dat er ruimte is voor een extraatje”

In gesprek met de vertrekkende en nieuwe voorzitter van de commissie Pensioenen

Ze vervullen al jaren een belangrijke rol in onze vereniging. Maar aan alles komt een eind, ook aan voorzitterschappen. En waar het ene eindigt, begint iets nieuws. Concreter: Wim Evers stopt met ingang van 1 januari 2023 met het voorzitterschap van de commissie Pensioenen en draagt het stokje dan over aan Peter Barneveld, de duizendpoot van ooit de VSI, VO-PFI en nu de commissie Pensioenen. Een gesprekje met de vertrekkende en de nieuwkomer. Al zijn die predicaten vertrekkende en nieuwkomer nogal relatief.

Wim, ga je écht stoppen?

“De rol die ik had als commissievoorzitter is een aanjagende. Dat verdwijnt. Na zes jaar word ik nu volger; ik word gewoon verenigingslid.”

Wat vond je het lastigst als voorzitter de afgelopen zes jaar?

Wim: “Het was soms een hele kunst om de contacten zo te houden dat we steeds op een plezierige manier verder konden komen. Het is me niet gelukt om een relatie met de CDC-fondsen van NN en ING op te bouwen.”

Kun je twee wapenfeiten noemen?

Wim: “Nexus, het grote project om verschillende pensioenregelingen van PFI onder één noemer te krijgen, zonder dat het ten koste ging van de deelnemers. We gingen van dertien of veertien verschillende regelingen terug naar één. Het andere is dat er in het staartje van mijn voorzitterschap nu drie nieuwe, stevige commissieleden bij gaan komen nu er een nieuwe fase begint. Het nieuwe pensioenstelsel raakt ook PFI. In de wet moeten sociale partners kiezen of er in het nieuwe systeem ingevaren wordt. Dat vraagt om een nieuwe generatie pensioenspecialisten. In de commissie zitten per 1 januari aanstaande straks twee actuarissen en twee pensioenspecialisten.”

Hoe zie jij dat?

Peter: “Ik heb in het VO-PFI gezeten en herken wat Wim zegt:

werken aan een goede verstandhouding, het bij elkaar houden, met één doel: het fonds aan de gang houden. We gaan een traject in dat jarenlang zal duren, tot 2027 als de nieuwe pensioenregeling van start gaat. Hoe gaan we als groot fonds dat stelsel in? We willen niet twee kanten op met NN en ING, dus onze missie is ook om de troepen bij elkaar te houden.”

Wim: “En beoordelen of de opgebouwde pensioenaanspraken, ook als er zou worden ingevaren, eerlijk worden verdeeld. Als partners uitspraken doen, dan willen we de belangen goed in de gaten houden.”

Waarop gaan jullie inzetten?

Peter: “Bij een groot en gesloten fonds als PFI lijkt invaren in eerste instantie niet per se noodzakelijk, er komen geen nieuwe deelnemers bij immers. Met invaren bedoelen we het overgaan naar het nieuwe pensioensysteem, waarbij voor iedere deelnemer een apart pensioenpotje wordt gecreëerd. Toch biedt het nieuwe stelsel met onze hoge dekkingsgraad en forse reserves ook nieuwe kansen om de positie van onze deelnemers juist te verbeteren als we wel invaren. De uiteindelijke berekeningen zullen uitwijzen welke koers we moeten gaan varen.”

Moeten jullie je niet wat harder opstellen, luis in de pels zijn?

Wim: “Daarover heb ik mijn twijfels. De indexatie van de afgelopen tien à twaalf jaar is goed, er is een hele goeie staat van dienst. Dan moet je niet tegen het Bestuur aanschoppen. Ook niet nu we maar drie procent indexatie krijgen bij een torenhoge inflatie.”

Peter: “Als PFI ons nu meer dan 3% erbij geeft, dan geldt dat natuurlijk ook voor alle deelnemers die nog niet gepensioneerd zijn. We moeten dan hogere voorzieningen treffen om toekomstige pensioenen te kunnen uitbetalen. Bovenmatig indexeren heeft dus enorme gevolgen. Maar voorzichtig kunnen we wel zeggen dat er ruimte is voor een extraatje. Maar laten we heel voorzichtig zijn en geen beloftes doen. Eerst rekenen voordat je een uitspraak doet.”

Peter, waarin ga jij je tanden zetten als voorzitter?

“Op korte termijn gaan we de contacten met de CDC-fondsen aanhalen. We hebben een flink aantal deelnemers die in beide fondsen zitten. Ook de nieuwe aanwas zit in de CDC's. Wij moeten straks de belangen van drie groepen behartigen.”

Wim: “NN kiest voor BeFrank, die wordt uitvoerder. We weten nog te weinig van de afspraken tussen NN en BeFrank. Dus ik kan er nog niet veel over zeggen.”

Peter: “Nog een punt: er is een groep deelnemers die loonindexatie hebben en een groep met prijsindexatie. Die loonindexatiegroep bij ING krijgt geen verhoging. Kunnen we met z'n allen kiezen voor één systeem?. Het is lastig om naar leden te communiceren wie wel en niet wat krijgt en zo ja, hoeveel indexatie hij of zij krijgt. We zouden dit graag meer stroomlijnen met de werkgevers en de bonden en dan liever eerder dan 2027.”

Steeds worden nieuwe afspraken op basis van de nieuwe werkelijkheid genomen. Kan het anders?

Peter: “Regels lijken soms aan een jojo-effect onderhevig. Liever zouden we alles gelijk trekken in een regeling die voor langere tijd geldt, maar dat levert lastige discussies op. Het nieuwe pensioenstelsel zal meer meedeinen met de bewegingen van de economische ontwikkelingen. De schokken zullen dan ook groter zijn dan wanneer je stabiel plant. We hebben niks aan iedere tien jaar een nieuwe discussie. Liever een eenduidig stelsel.”

Wim: “We zijn gewend aan zekerheid, een gegarandeerde uitkering. In het nieuwe stelsel leggen werkgever en de deelnemer in en de zekerheid wordt eruit gehaald. Je gaat mee met de golven van de economie.”

Peter: “Marieke Blom van ING vertelde op de ledendag dat Nederland er sterk voor staat, omdat we onze betalingsbalans goed in de gaten houden. Nu konden we als overheid iets extra's doen. Omdat we het netste jongetje van de Europese klas waren, komen we nu goed door de crisissen heen.”

(Ewald Wagenaar)

Peter Barneveld, nieuwe voorzitter commissie Pensioenen: “Op korte termijn gaan we de contacten met de CDC-fondsen aanhalen.”

Wim Evers, scheidend voorzitter commissie Pensioenen: “Het was soms het een hele kunst om de contacten zo te houden dat we steeds op een plezierige manier verder konden komen.”

In memoriam Herman Bax

Herman Bax is recent overleden op 86-jarige leeftijd. Hij is jarenlang voorzitter geweest van De Vereniging voor Senioren ING (VSI); de voorloper van onze huidige VO-ING en VO-NN.

Herman was de stuwende kracht achter de vele activiteiten die gericht waren op het welzijn van de medewerkers van de voormalige NMB Postbank Groep en daarna ING en Nationale-Nederlanden. Na de fusie van NMB en Postbank in oktober 1989 nam Herman Bax de taak als voorzitter over van de heer F. Burbach, oprichter van de commissie Nog Mijn Bank (en tijdens zijn werkzaam leven Hoofd Personeelszaken NMB).

In latere jaren en na diverse fusies binnen de ING en NN onderdelen werd hij voorzitter van de VSI. In die jaren groeide de VSI uit naar een van de grootste Nederlandse seniorenverenigingen in de bancaire wereld met meer dan 8000 leden. Als personeelsman had Herman niet alleen oog voor de oudere ex-medewerkers, maar vooral ook voor de behoeften op sociaal gebied van alle medewerkers in brede zin. Hij was zeer actief binnen de personeelsverenigingen van de verschillende onderdelen van ING en NN en was de man achter het Welzijnsfonds waar medewerkers een beroep op konden doen bij sociale of financiële problemen. Ook was Herman voorzitter van het studiefonds Pragmatikos waaruit studeren-

de kinderen van medewerkers gedurende een aantal jaren een ondersteunende bijdrage konden aanvragen. Herman is tevens jarenlang de stimulator en organisator geweest achter de rijk gevulde kerstpakketten waar veel collega's nog met weemoed aan terug denken. Herman was een echte familieman! Zijn kleinkinderen waren zijn grootste bezit. Menige afspraak met Herman moest op het laatste moment worden verplaatst omdat hij zoals hij dat noemde dan zijn “opa-dag” had. Met weemoed nemen we afscheid van onze erevoorzitter en we wensen zijn familie en naasten veel sterke toe.
Het bestuur

Bob Homan, verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid van ING: “Nu is er een grote schok door de combinatie van factoren, maar deze situatie is niet blijvend.”

Vervolg interview met Bob Homan.

Wat staat ons te wachten?

“Laat ik eerst eens proberen te benoemen waar we nu staan. Vaak denken we middenin een crisis dat we er nooit meer uit komen. Het zelfherstellende vermogen van de economieën wordt vaak ten onrechte onderschat. We kijken dan naar de rente, de inflatie, de lonen, de kapitaalmarkt en de economische ontwikkelingen.”

En daarvan word je niet vrolijk...

“Ik kijk er neutraal naar en heb de indruk dat het op termijn wel mee gaat vallen.”

De inflatie is nu ruim 17 procent!

“Dat heeft verschillende oorzaken. Natuurlijk de vele extra euro's die de ECB in omloop heeft gebracht. Maar dat effect verdwijnt nu deze opkoopprogramma's van de ECB aflopen. De hogere energiekosten – een andere veroorzaker van die hoge inflatie – lopen alweer wat terug en de verwachtingen zijn dat deze eover een jaar weliswaar hoger blijven dan in 2019, maar toch veel lager dan nu.”

En de rente?

“Ik kijk liever naar het verschil tussen inflatie en de rente. De reële rente – de 10-jaars rente is nu ca 2 procent – minus de inflatie – nu ca 17 procent – is dus fors negatief. Dat is een tijdelijke situatie die zichzelf in de tijd corrigeert. De kerninflatie, ofwel de prijzen van de grondstoffen, zal wel hoger blijven, maar het aandeel van de energiekosten zal snel afnemen, waardoor het verschil tussen inflatie en kapitaalmarktrente vermindert. Nu is er een grote schok door de combinatie van factoren, maar deze situatie is niet blijvend. al kan de kerninflatie, de prijzen dus, nog wel wat stijgen.”

Zullen de lonen omhoog gaan?

“Ik denk dat die loon-prijsspiraal wel mee zal vallen. Pensioenen – helaas voor gepensioneerden – compenseren niet voldoende voor de huidige inflatie, een enkele werkgever daargelaten. Let maar op: na januari 2023 gaat de inflatie afnemen, de prijzen van de huizen zakken nu al en ook de prijzen van bijvoorbeeld tweedehands auto's nemen af. De schaarste lijkt uit de markt te vertrekken. De VS creëert al

een kleine recessie, het verschil tussen vraag en aanbod, bedraagt volgens de Amerikaanse centrale bank ongeveer 2 procent. Alles komt meer in balans.”

De overheid subsidieert zich al jaren arm ...

“We zitten in een compensatie-economie. Als groepen het zwaar hebben, eerst banken, toen bedrijven in de coronatijd en nu burgers in de energiecrisis, compenseert de overheid hen. We glijden langzaam naar een basisinkomen, lijkt het. Maar zover komt het voorlopig niet, omdat er dan wel inkomen tegenover moet staan en dat is nog niet in beeld.”

Zie je positieve aspecten aan de crisissen?

“Beslist! De energietransitie gaat nu sneller dan we ons ooit hadden kunnen voorstellen. Iedereen is bezig met verduurzamen, zonnepanelen, isolatie et cetera. Daarnaast zorgt de compensatie-economie voor wat nivellering van de inkomens en vermogens wat weer voor meer eenheid en solidariteit zorgt.”

Klinkt links..

“Klopt, wij beleggers kijken neutraal naar de geldstromen. Als je 1 euro aan de laagste groep in de samenleving geeft, komt die snel weer in de winsten van bedrijven en zo in de economie terecht. Als je die euro aan de hoogste inkomens geeft, gaat die op een spaarrekening en is het effect minder. De PvdA en de financiële markten zitten op dit punt vaak op één lijn.”

Is er goed nieuws voor de beleggingen van gepensioneerden?

“We zitten in het Westen nu met een extreme inflatie. Je kan met beleggen zo'n inflatie nooit bijhouden. Maar we hebben in ons land wel een van de beste regelingen voor gepensioneerden ter wereld, bedenk dat wel. Zelfs in onze buurlanden is het echt veel minder goed geregeld. En door de solidariteit en collectiviteit in ons pensioensysteem spreiden we risico's. Door de inflatiecorrectie stijgt de AOW nu gelukkig nu wel mee met de lonen.”

Welke overwegingen geef je mee aan beleggers nu?

“Eén: Voor obligatiebeleggers - tot voor kort met rentes van een half procent - zie ik meer perspectieven. Er wordt alweer 2,5 procent geboden op Nederlandse staatsleningen en dat dempt toch wat inflatiepijn. Twee: de koersen van aandelen vallen terug en aandelen zijn dus goedkoper, terwijl de winsten hoog blijven. Winst-rendement verhouding stijgt zo van 5 naar 7 procent. Drie: pensioenbeleggers, zoals PFI en ING zijn wereldwijde beleggers. Ca 60 procent is nu Amerikaans. De pijn van de crisissen is daardoor beter gespreid. Vier: aandelen zijn niet speculatief als er waarde van reële bedrijven onder ligt. Die waarde kan wel eens fluctueren, maar op den duur blijft er waarde.”

Waar staan we over een jaar?

“Even met de natte vinger. De inflatie daalt naar 3 à 5 procent. We worden voorzichtiger met energie, en de nieuwe en efficiëntere gasstromen zorgen dan voor lagere prijzen, maar nog wel hoger dan we gewend waren. De korte rente en 10-jaarsrente gaan naar ongeveer 2 procent. De lagere lonen gaan omhoog als een recessie uitblijft. De midden- en hogere inkomens blijven gelijk.”

Tot slot: Heb je nog een leuk 'weetje'?

“In het kader van de duurzaamheid of sustainability belegt ING onder andere niet in wapens. Er is gekeken naar het verschil in rendement van wie daarin wel en niet belegt. Wat blijkt? De beleggers die ook in wapens belegden hebben nu gemiddeld een rendement dat 1,5% hoger is. In de jaren toen er nog een oorlog was in Europe, was dit andersom. Op lange termijn kost duurzaam beleggen dus op zijn minst geen rendement.”
(Ewald Wagenaar)

UW BELANG

VO-PFI

Nieuw Verantwoordingsorgaan PFI van start

Het nieuw samengestelde verantwoordingsorgaan is per 1 juli 2022 officieel gestart. Voorafgaand aan deze datum zijn er diverse kennismakings- en overdrachtsbijeenkomsten geweest, maar op 1 juli konden we dus echt van start. We zijn met z'n tienden. Twee namens werkgevers NN en ING, drie namens de nog niet gepensioneerden en zes gepensioneerden (waaronder ik). Een aantal van ons zit al wat langer in het verantwoordingsorgaan, omdat zij zijn herbenoemd of herkozen en een aantal is helemaal nieuw (zoals ik). Over wat we precies doen en waartoe wij hier op aarde zijn, verwijst ik graag naar de website van Pensioenfondsinstituut (PFI). Sowieso een interessante website om eens te bekijken en te checken voor de laatste nieuwtjes.

Een belangrijk aspect van ons werk is het gevraagd en ongevraagd adviseren van het Algemeen Bestuur. Vlak voor

onze benoeming is door het verantwoordingsorgaan een belangrijk advies uitgebracht: de voordracht van twee nieuwe “niet-uitvoerende bestuurders” binnen het algemeen bestuur. Een soort commissarissen, in dit geval voorgedragen vanuit de deelnemers. Een lang en professioneel traject was hieraan voorafgegaan en twee uitstekende kandidaten zijn voorgedragen. Hun definitieve benoemingen zullen binnenkort bekendgemaakt worden, zodra De Nederlandse Bank (DNB) zich hierover heeft uitgesproken.

Het eerste (door het algemeen bestuur gevraagde) advies door het nieuwe verantwoordingsorgaan is inmiddels ook uitgebracht: een wijziging van het reglement van de auditcommissie van PFI. Niet zo heel erg boeiend, maar wel nuttig om deze belangrijke commissie haar werk goed te kunnen laten doen.

Linking pin tussen VO-PFI en commissie Pensioenen Esther Grondijs

Verder zijn we als verantwoordingsorgaan nu erg gespitst op de ontwikkelingen rond de Wet Toekomst Pensioenen, indexatie van pensioenen, de toekomstige eenmalige uitkering op pensioendatum en de communicatie over al deze zaken richting de deelnemers. Ook de gezamenlijke Pensioencommissie van de verenigingen VO-ING en VO-NN doet veel op het gebied van deze onderwerpen, dus ik ben blij dat ik de komende vier jaar als de “linking-pin” tussen deze commissie en het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds mag fungeren. Samen staan we sterk.
(Esther Grondijs, lid Verantwoordingsorgaan Pensioenfondsinstituut ING, e: esther.grondijs@pfi.nl en verantwoordingsorgaan@pfi.nl)

Stadswandeling Amersfoort

Op 21 september gingen wij met 50 personen naar de stad Amersfoort om deel te nemen aan de geplande wandel- en boottocht daar. Wij werden ontvangen in Stadsbrouwerij De Drie Ringen, bekend van het bier De Drie Ringen, schitterend gelegen tegenover De Koppelpoort, een begrip in Amersfoort. Het hele verslag: zie vo-ing.nl.

AMERSFOORT

Stadswandeling Dokkum

Op donderdag 1 september werden 50 deelnemers aan de stadswandeling door Dokkum in Hotel Van der Meer verwelkomd met koffie en Friese oranjekoek. Sommigen hadden wat onvoorziene moeite moeten doen om een parkeerplaats in de buurt te vinden. Dit werd veroorzaakt door het tegelijkertijd beginnen van de populaire drukbezochte Dokkumer Admiraliteitsdagen. Na de ontvangst werden de VO-ING'ers in vijf groepen verdeeld waarvan vier onder begeleiding van een gids door de stad wandelden. Het hele verslag: zie vo-ing.nl

VERENIGINGSNIEUWS

“VO-ING wil een netwerk zijn voor haar leden”

LEDENDAG

Zegt voorzitter Frans Crul

Het kon weer: na enkele jaren van onderbreking door corona was er weer een landelijke ledendag. Op vrijdag 7 oktober ontmoetten zo'n 220 leden elkaar in het nieuwe 'hoofdkantoor' Cedar – dat in de huidige opvatting van ING geen hoofdkantoor meer mag heten – om bij te praten en te luisteren naar een keur van sprekers over thema's die de leden bezighouden.

In zijn welkomstwoorden benadrukte de nieuwe voorzitter Frans Crul – in zijn actieve loopbaan onder meer de persoonlijk assistent van Godfried van der Lugt (CEO van NMB Postbank) – het belang van VO-ING: een netwerk zijn voor haar leden. Hij eerde zijn voorganger Age Knossen, die sinds de oprichting van VO-ING in 2015 aan het roer stond, door hem te benoemen als erevoorzitter.

Als eerste van de vier sprekers beet bestuursvoorzitter van ING Nederland Ruud van Dusschoten het spits af. Hij typeerde ING als 'prachtige bank die staat op de schouders van haar voorgangers'. In de laatste vijftien jaar is de bank bezig met herijking van een sterk veranderende (financiële) omgeving, ofwel: Change is the only constant. Hij memoreerde aan de voorbije jaren waarin ING herhaaldelijk negatief in

het nieuws kwam met boetes en fout beloningsbeleid: "Het heeft ons diep geraakt". Nu staat ING er veel beter voor: wat klanttevredenheid betreft scoort de bank de tweede plaats achter Rabobank. Ruud wees erop dat nog altijd meer dan honderdvijftigduizend klanten niet digitaal kunnen worden bereikt. Een krimpende groep en het kost daardoor steeds meer om de betaalbaarheid op peil te houden. Actueel is de huidige economische situatie in Nederland en West-Europa als gevolg van de oorlog in Oekraïne: veel mensen kunnen hun rekeningen niet betalen. Daarom is ook ING in gesprek met de overheid over hoe de winter door te komen. Op een vraag uit de zaal of ING overgenomen kan worden door een grotere speler antwoordde Ruud dat ING leidend wil zijn, de bank behoort bij een grotere groep en wil 'aan het stuur blijven'.

Peter van Meel, directeur van het Pensioenfonds ING (PFI), leidde zijn bijdrage in met de melding dat er 67.000 deelnemers zijn met wie steeds vaker contact is. Ook VO-ING is gesprekspartner. PFI wil weten wat er onder de deelnemers leeft. Garantie voor jaarlijkse indexering van de uitkeringen kan hij niet geven, wel wordt gestreefd naar een waardevast pensioen. Maatschappelijk verantwoord beleggen is een

De nieuwe voorzitter Frans Crul (l) en scheidend- en erevoorzitter Age Knossen (r).

ING-troubadour Coen Bardelmeijer.

Marieke Blom, hoofdeconoom ING: "Lastig om optimistisch te blijven."

Stoomtram en opa en oma-dag

Met mooi weer kwamen op 19 oktober vele oma's en opa's met hun kleinkinderen aan bij de Stoomtram Hoorn-Medemblik. Daarnaast konden ook senioren zonder kleinkinderen gebruik maken van dit dagje uit. Vandaar de naam 'herfstspecial.'

Vanaf 9.30 uur kreeg men na inschrijving vouchers aangereikt voor drinken en stroopwafels in de tram en voor het afhalen van het lunchpakket op station Medemblik. De kinderen konden na het in ontvangst nemen van het Stoomtram koffertje, gevuld met een kleurplaat, kleurtjes en een plattegrond van het traject, het museumterrein gaan verkennen en een bezoekje aan het seinhuis brengen. Het hele verslag: zie vo-ing.nl

Bruisende lichtstad Eindhoven

Op 5 oktober bezochten we de bruisende lichtstad Eindhoven. Onder leiding van drie gidsen kregen we een tour door het PSV-stadion. De geschiedenis van deze unieke plek werd ons op een enthousiaste wijze verteld.

De vele voetbaliconen die deze club heeft voortgebracht, waren vereeuwigd in een prachtige fotogalerij. We bezochten de etage, ingericht door Jan des Bouvrie, waar de hoofdsponsors en UEFA-officials worden ontvangen. De zitplaatsen in het stadion waar het bestuur, de raad van commissarissen en de burgemeester de wedstrijden kunnen volgen, was voor even onze plek. Van hieruit heb je een fantastisch overzicht over het veld.

Het hele verslag: zie vo-ing.nl

Reddingsmaatschappij in Noordwijk

Op vrijdag 23 september bezochten 50 deelnemers de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) in Noordwijk. Onze groep startte bij de Redschuur. Na een welkomstwoord begon een deel van deze groep onder leiding van een van de schippers van de reddingsboot "Paul Johannes" met de uitleg over de bemanning, allemaal vrijwilligers, en de bezichtiging van de reddingsboot. We gingen aan boord, een hele klim, en zagen en voelden de beperkte ruimte waarin de bemanning haar levensreddend

werk moet uitvoeren. Vervolgens werden wij in de kantine door een van de bestuursleden bijgepraat over de KNRM, het opleiden van de vrijwilliger tot "opstapper" in eigen beheer (EHBO-maritieme communicatie-vaarbewijzen-onderwaterontsnapping-enz.). Alles heeft zijn kostenplaatje, de KNRM wordt gefinancierd met vrijwillige bijdragen en zonder overheidssubsidie. Nalatenenschappen, schenkingen en donateurs zijn dus welkom. De KNRM is een erkend goed doel met CBF-keurmerk. Het hele verslag: zie vo-ing.nl

belangrijk onderdeel van het beleid geworden: duurzaamheid en rendement gaan hand in hand. Daarom verschijnt naast het jaarverslag voortaan ook een duurzaamheidsverslag. Op een vraag van een bezoeker of indexering van drie procent nog wel van deze tijd is, antwoordt Peter dat het percentage afgesproken is met de sociale partners. Een andere bezoeker doet een klemmend beroep op het PFI om in het licht van de toenemende inflatie de grens op te rekken, want het kan: 'Het vermogen van het fonds klotst niet tegen de klippen op maar staat tot aan de lippen'. Peter reageerde met de mededeling dat het bestuur gebruik kan maken van zijn discretionaire bevoegdheid. Over de aanstaande veranderingen op weg naar het nieuwe pensioenstelsel zullen de deelnemers binnenkort uitgebreid worden geïnformeerd en kunnen zij in online sessies reageren.

Marieke Blom, hoofdeconoom bij ING, is bekend van praatprogramma's en paneldiscussies op tv. "Het is lastig om optimistisch te zijn", begon zij haar inleiding: er was kort daarvoor sabotage gepleegd op de Nord Stream-gaspijpleiding in de Oostzee. Zij prees de manier waarop Nederland met de coronacrisis is omgegaan. Maar momenteel zit ons land in een recessie en de overheid dempt de klap door aller-

lei ondersteuningsmaatregelen. Het consumentenvertrouwen is laag. Wat betreft de koopkracht: de reële problemen zitten bij de lagere inkomensgroepen. Tegen de achtergrond van een 'waanzinnig' krappe arbeidsmarkt verwacht Marieke blijvende hoge energiekosten en zij vraagt zich af of bedrijven die als gevolg daarvan dreigen om te vallen moeten blijven bestaan. Zij constateert geen dramatische toename van het aantal faillissementen. Zoals zij ook een verdere rentestijging voorziet. Huizenprijzen stegen hard en geleidelijke daling van de prijs is het gevolg, zo besloot Marieke.

Wouter Koolmees was nog aan het solliciteren na zijn ministerschap Sociale Zaken en Werkgelegenheid, zo vertelde hij bij zijn inleiding. (Enkele dagen later werd echter bekend dat hij de nieuwe topman was geworden van de NS). Hij wees er die middag op dat hij op persoonlijke titel sprak. Belangrijke reden voor herziening van het pensioenstelsel is het 'chagrijn' dat er heerste: ouderen krijgen te weinig uitgekeerd en jongeren worden te weinig geïndexeerd. Koopkracht is het voornaamste doel van de pensioenhervorming. Desgevraagd benadrukte de oud-minister dat de deelnemer geen rechten kan ontlenen aan maar aanspraak maakt op het opgebouwde pensioenvermogen. Invaren in het nieuwe

stelsel is aan het bestuur van het pensioenfonds, hield hij het zeer geïnteresseerde publiek voor waarbij jongeren onder het nieuwe regime meer risico's lopen, maar wel een hoger rendement kunnen behalen, ouderen krijgen meer zekerheid. Hij waarschuwde dat de omzetting een 'ingewikkeld proces' zal zijn met aandacht voor waarborgen voor een evenwichtige transitie. Bezwaarmogelijkheden zullen worden getoetst aan wettelijk gehanteerde normen.

Het slot van de geslaagde ledendag was aan troubadour **Coen Bardelmeijer**. Hij studeerde bewegingswetenschappen aan de VU in Amsterdam, maar maakte carrière bij ING. Daarover vertelde hij en zong een aantal populaire toepasselijke tophits uit het verleden. Zijn muziekhobby bezorgde hem populariteit binnen de bank. Veel events omlijstte hij muzikaal met zijn Beatlesband. Hij manoeuvreerde zich in allerlei gelegenheden die de bank organiseerde. Zo vloog hij met de band eerste klas naar Hong Kong maar had daarvoor wel fiat nodig van rvb-bestuurslid Alexander Rinnooy Kan. (Hans Nijenmanting)

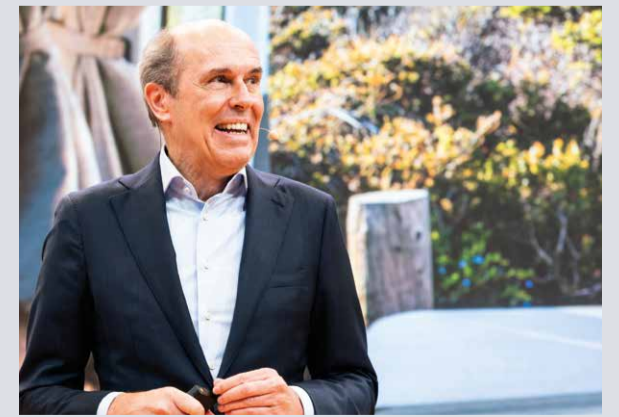
Ruud van Dusschoten, ceo ING Nederland: "Boetes en fout beloningsbeleid hebben ons diep geraakt."

Peter van Meel, directeur PFI, streeft naar een waardevast pensioen.

Goede opkomst ledendag.

Affiches van de Gemeentegiro Amsterdam

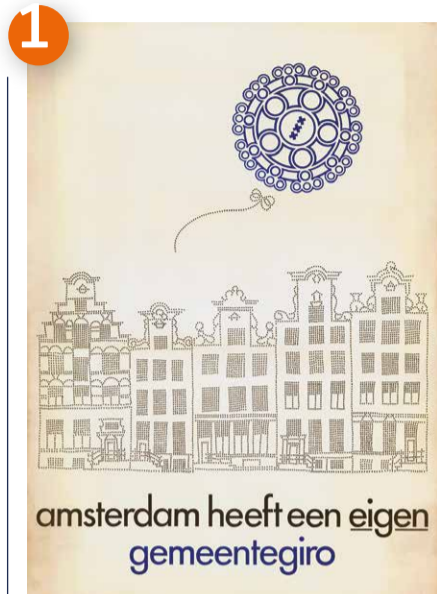
Afgelopen zomer heeft onze stagiaire Imke Joling zich beziggehouden met het digitaliseren van affiches. Onder dit project vielen ook tien affiches van de Gemeentegiro Amsterdam die recent aan het Bedrijfshistorisch Archief zijn geschonken. Enkele van de mooiste en leukste van deze posters laten wij in dit artikel aan u zien.

Het logo van de Gemeentegiro Amsterdam

Het Girokantoor der Gemeente Amsterdam, ofwel de Gemeentegiro Amsterdam of GGA, is opgericht in 1917 en in 1979 gefuseerd met de PostgiroRijkspostspaarbank. De GGA is daardoor een rechtsvoorganger van ING. Het logo van de GGA is in 1929 ontworpen door Albert Klein en is goed zichtbaar op affiche 1. Het is een schematische weergave van het Nederlandse giroverkeer. Rond de centrale clearing wordt het giroverkeer aangegeven door cirkelbanden. De steeds kleiner wordende cirkels vertegenwoordigen, de centrale clearing, de banken, instellingen en de particuliere klanten van binnen naar buiten. Dit logo werd tot de fusie in 1979 gebruikt.

De Witkar

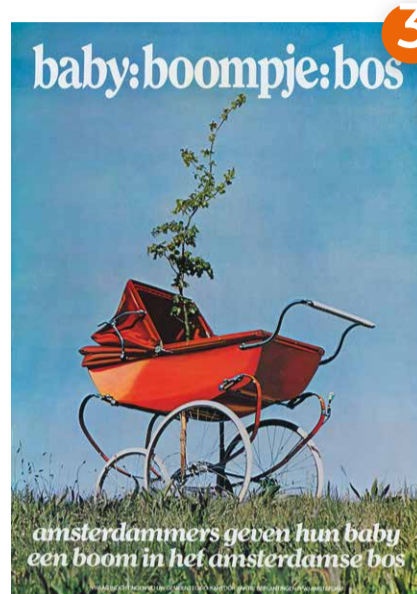
In 1972 werd in Amsterdam de Coöperatieve Vereniging Witkar opgericht en werd het beroemde witte elektrische karretje geïntroduceerd in het stadsbeeld. Het was een vroeg voorbeeld van een "shared mobility" plan, zoals we die nu in vele steden zien voor het delen van elektrische scooters of steps en fietsen. Lidmaatschap van (de) "Witkar" kon o.a. geregeld worden via de kantoren van de Gemeentegiro Amsterdam (affiche 2). De geautomatiseerde registratie van de ritten en de betalingen werden ook geregeld via de vooruitstrevende IT-afdeling van de GGA. Die verhuurde namelijk "computerspace" en

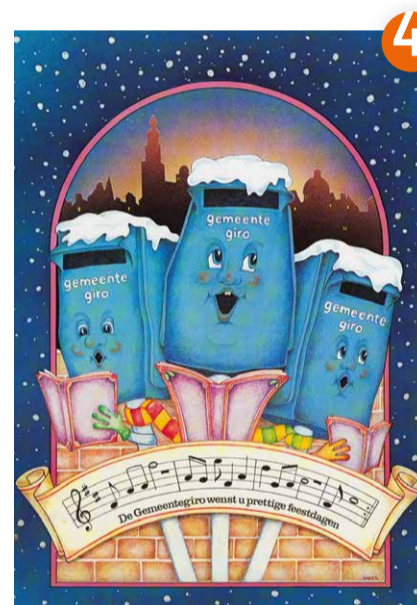
1971-1972.
Gemeentegiro Amsterdam

1972-1979.
Witkar en Gemeentegiro Amsterdam

Circa 1974. Actie baby, boompje, bos (actie beplantingen)

1970-1979.
De girobussen van de Gemeentegiro wenset u prettige feestdagen

werkzaamheden om hun sterke en dure mainframe mee te verantwoorden.

Baby, boompje, bos

In een poging om Amsterdammers meer te betrekken bij de natuur werd in 1974 de actie "baby, boompje, bos" gestart. Kersverse ouders konden bij de Gemeentegiro voor 25 gulden een certificaat kopen waarmee een nieuwe boom in het Amsterdamse Bos werd geadopteerd (affiche 3). Deze bomen werden voorzien van een naamplaatje met geboortedatum. De opbrengsten van de actie gingen naar de Amsterdamse groenvoorzeningen. De actie heeft een paar jaar geduurd. Het bos dat zo is ontstaan, staat er nog, maar de naamplaatjes zijn in de loop der jaren helaas verdwenen.

De blauwe Girobus

Misschien nog wel bekender dan het logo van de Gemeentegiro waren de blauwe girobussen die je door heel Amsterdam kon vinden. Hier kon de Amsterdammer zijn betaalopdrachten op de bus doen. Er waren staande Girobussen naar ontwerp uit 1919 van P.L. Marnette en er waren kleinere hangende girobussen. De eerste variant van de kleine girobus, het zogenaamde "helmttype", werd in 1926 ontworpen door Anton Kurvers en was gemaakt van gietijzer. Later zouden andere, lichtere, ontwerpen volgen. De girobussen waren zo iconisch dat ze werden gebruikt als beeldmerk in veel van de reclame-uitingen van de GGA. Met dit laatste affiche (affiche 4) wil het Bedrijfshistorisch Archief u, net zoals de Gemeentegiro, alvast "Prettige Feestdagen" wensen.

(Jacoline Bodewes, Bedrijfshistorisch Archief ING).

COLUMN ING

Samenwerken, van fossielflatie tot schuldhulpverlening

Japke Kaastra

Dat het geluk niet zit in het hebben van veel geld, weten we allemaal wel. Zolang je maar genoeg hebt om te kunnen doen wat voor jou echt belangrijk is. Dat is helaas een steeds groter probleem. Als gevolg van de gestegen energieprijzen en inflatie (samengevat *fossielflatie*), komt inmiddels 38% van de Nederlanders moeilijk rond. Het maakt heel duidelijk hoe zeer financiële gezondheid en wel of niet verduurzamen met elkaar samenhangt. Want het koopkrachtpakket van €17 miljard is mooi, maar het is ook stoken met het raam open, als we niet tegelijk ook het onderliggende probleem aanpakken.

Daarvoor is samenwerking essentieel.

Een mooi voorbeeld van wat je samen kan bereiken, is begonnen bij Vincent van den Boogert (BN'er onder de oud

ING'ers). Hij nam een paar jaar geleden het initiatief voor samenwerking tussen de banken en een aantal sociale organisaties om de schuldenproblematiek terug te dringen. Dat was het begin van wat nu de Nederlandse Schuldhulproute heet. Deze route begint bij Geldfit en is gericht op meer mensen, eerder, naar betere hulp te begeleiden. Inmiddels leiden bijna 50 publieke en private organisaties hun klanten vanaf de eerste betalingsachterstand naar hulp toe die bij hun situatie past en is de route voor 120 gemeenten volledig ingericht. Het afgelopen jaar hebben naar het voorbeeld van de banken, ook de energiebedrijven zich verenigd in de missie om door samenwerking verschil te maken. Dit leidde tot Geldfit.nl/energie. ING heeft het afgelopen jaar 140.000 klanten naar deze energieroute geleid. Dat geeft goed aan

hoe hoog de nood is. En dat je veel meer kunt dan je denkt als je samenwerkt.

Omdat we met publiek-private samenwerking zulke bemoedigende resultaten bereiken, kijken we steeds naar wat we nog meer kunnen doen. Zoals bijvoorbeeld de verduurzaming versnellen voor de mensen die hier niet de middelen voor hebben. Want we weten allemaal dat pleisters plakken om de gevolgen te compenseren niet de route vooruit is. Nu samenwerken de norm geworden is, zetten we met elkaar vol in op oplossingen die we niet alleen, maar samen wél voor elkaar kunnen krijgen. Omdat ik de columnwoordgrens heb bereikt, hierover meer in 2023!

Japke Kaastra, Lead Financial Health ING NL

Plan B na ontslag: buschauffeur

Elbert Jansen beweegt mee op de golven van het noodlot

“Daar zat ik dan in 2014 met een goede financiële regeling en 38 maanden WW thuis op de bank, op mijn 53ste. Wat nu? Ik heb er letterlijk wakker van gelegen wat ik zou gaan doen. Ik voelde mij nog veel te jong om achter de geraniums te gaan zitten. Er moest ook brood op de plank komen.”

Elbert Jansen (61), uit Arnhem Zuid, al ruim 30 jaar samen met Jan, is graag op reis, liefst drie keer per jaar. Nederland, Europa, Amerika, en een keer in Canada. Samen onderweg, het blijkt een levensmotto, als je goed naar zijn carrière kijkt. “Ik ben destijds in 1979 begonnen als laborant in het Bedrijfslaboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek in Oosterbeek en was toen net achttien jaar. In januari 1981 kon ik de overstap maken naar de toenmalige Postgiro/Rijkspostspaarbank, gevestigd aan de Velperweg in Arnhem. Je kon ambtenaar worden. Dat was in die tijd nogal wat. Ik ging er al 300 gulden op vooruit in de maand. Dat was best veel geld toen! Ben destijds als 19-jarige op de afdeling Secretarie begonnen als typist.”

Elbert Jansen: “Zodra je een uniform aan hebt, zien mensen in jou een aanspreekpunt en een autoriteit.”

Dolksteek

Rond 1987 werd deze afdeling opgeheven en ging hij naar het Computercentrum als administratief medewerker. In 1992 dreigde opnieuw ontslag. Maar hij stapte al solliciterend over naar de GVC waar de betalingsopdrachten van de oude NMB Bank werden verwerkt. “Hier zou ik achttien jaar werken. In 2010 werd ook deze afdeling opgeheven. In hetzelfde jaar werd ik aangenomen op de afdeling Fraudebestrijding waar ik veel telefonische klantencontacten onderhield. Tussen 2013 en 2014 heb ik nog een jaartje op een andere afdeling gewerkt waar betalingsopdrachten van ING werden verwerkt. Tot het definitieve einde zich aandienende. Dat was destijds best een moeilijke en heftige tijd. Zekerheid die je al die jaren gewend was, werd onzekerheid. Te weten dat je als trouwe medewerker aan de kant werd geschoven en boventalig werd verklaard, voelde als een dolksteek in je rug. Ik ben destijds door een rouwperiode gegaan. Wat nu? Ik werd weliswaar met een goede financiële regeling en 38 maanden WW thuis op de bank gezet als het ware. Daar sta je dan op je 53ste. Je moest beslissen wat je toekomst wordt. Het heft in eigen hand nemen.”

Fred Teeven

Elbert: “Maar ik had nog ergens een “hoge hoed” en een trukendoos, een plan B. Namelijk voor buschauffeur gaan. Een idee waar ik eigenlijk al sinds mijn jeugd mee rondliep en voor mezelf hield. Niet wetende dat dat plan ook nog eens werkelijkheid zou kunnen worden in 2014. Net als de bekende staatssecretaris Fred Teeven, die ook in het OV zijn heil vond, na zijn vertrek als staatssecretaris. Ik kreeg van ING 4.300 euro mee voor de rijopleiding van de bus. Dat ging nog niet van een leien dakje. De examinerator zei me zelfs dat ik maar beter naar ander werk kon uitkijken. Het zou niks met mij worden.”

Toen had ik het geluk dat ik een instructeur van BRENG uit Arnhem kende die me bijna letterlijk op sleeptouw nam en me in Amsterdam de kneepjes van het vak leerde. Daarna deed ik weer examen en slaagde ik met vlag en wimpel. De aanhouder had gewonnen.”

Elbert is nu alweer ruim vijf jaar buschauffeur en heeft een vast contract: “Wat een ontzettend leuk vak! Mijn thuisbasis is Ede bij busmaatschappij Keolis. Lijn C-3 tussen station Ede-Wageningen en Wageningen is een van de drukst bezette lijnen in deze regio. Veel studenten van over de hele wereld reizen naar de Campus/Universiteit in Wageningen. Rondjes om de kerk? Ik heb, via uitzendbureaus, letterlijk gereden tussen Hoek van Holland en Lobith en alles wat ertussenin ligt. Van Rotterdam tot Amsterdam, Utrecht en Amersfoort en Apeldoorn en Zwolle is voor mij gesneden koek. Ik ben er trots op.”

“Ligt mij goed”

“Wat mij drijft? Het gevaarte dat je mag besturen. Het is zulk dankbaar werk. Complete schoolklassen, ouderen en kinderen die naar je zwaaien, alsof je de koning bent. Mensen die om een praatje verlegen zitten. Zodra je een uniform aan hebt, zien mensen in jou een aanspreekpunt en een autoriteit. Ze denken ook dat je alle straten van alle steden kent. De mooie natuur drijft mij ook. Eekhoortjes, een haas, hertjes of die duif die op het allerlaatste moment voor je bus besluit omhoog te gaan en die je hartkloppingen bezorgt! Ik maak het allemaal mee. Zonnetje erbij en je hebt het mooiste schilderij op je voorruit. Soms is ontslagen worden een zegen. De ING heb ik tot op heden nog geen dag gemist. Ik vertel nog regelmatig en met trots dat ik bijna 34 jaar bij ING met plezier heb mogen werken, maar er bestaat meer dan ING alleen. Als je maar wilt. Ik ben daar het levende bewijs van.”

In memoriam

De vereniging is voor haar mutaties in het ledenbestand afhankelijk van de informatie van de leden zelf. En in geval van overlijden van informatie hierover van de nabestaanden. Het komt voor dat we wél een overlijden doorkrijgen maar niet de overlijdensdatum. De volgende leden zijn ons in de achterliggende periode ontvallen.

- Mevrouw A. Gorter-Meints, AMSTERDAM
- Mevrouw H. Bramsen-van der Horst, DEN HAAG
- De heer A. Stolk, STEENWIJK
- De heer J.C. De Kubber, MIDDELBURG
- De heer M.T. Lam, AMERONGEN
- De heer A. Medendorp, ZUIDLAREN
- De heer W.A. Krijn, LIMMEN
- De heer J.P. Ketelaar, HILVERSUM
- De heer W.F. Wijnbergen, OLDENZAAL
- De heer L. Seuninga, LEEUWARDEN
- Mevrouw J. Nibbelink-Heiligers, VLISSINGEN
- De heer J. Dijkshoorn, VLAARDINGEN
- De heer H.A. Schramade, NIJMEGEN
- De heer J.D. Bolt, DRONTEN
- De heer N.J.T. Becker, UFFELTE
- De heer J.R. Van Oordt, ZEIST
- De heer H.J. Van der Put, MARKELO
- De heer C.L. Coors, NIJMEGEN
- De heer G.A.F. Kok, HOOFDDORP
- Mevrouw I.W.M. Glandorf, NOORDWIJK

Wij wensen de nabestaanden veel kracht bij het verwerken van dit verlies.

Nieuwe leden

In de afgelopen periode zijn 19 oud-collega's lid geworden van de VO-ING. Hierbij worden zij van harte welkom geheten bij onze vereniging.

- Mevrouw Y Barneveld-van Ballegooijen, BILTHOVEN
- Mevrouw P.A. van der Neut, OUDERKERK AAN DE AMSTEL
- De heer R. de Vries, KOOG AAN DE ZAAAN
- De heer J. van der Bijl, LOENEN AAN DE VECHT
- Mevrouw W.M.A. Snoek, UTRECHT
- De heer R. Wallenburg, HOOGWOUD
- De heer G.H. Middelkamp, AMERSFOORT
- De heer C.W. Ringeling, MOORDRECHT
- De heer T. van de Kolk, DOORN
- De heer R.H.J. van Kesteren, AMSTERDAM
- De heer H.L. van der Zande, HAAKSBERGEN
- De heer R.P. Moens, BROEK IN WATERLAND
- De heer J.P. van Haagen, SCHIEDAM
- De heer T.K. Mbuga, ALMERE
- De heer H.E. Aalbers, ZEVENAAR
- Mevrouw E. van der Sluis - Smit, STEENWIJK
- De heer M.N. Otto, AMSTERDAM
- De heer W.H.M. van der Hoeven, GOUDA
- Mevrouw M. Van Donselaar, AMSTERDAM

“Ik moet af en toe kiezen wat ik de volgende dag niet zal doen.”

Douwe Brongers (ex-PTT, -Postcheque- en Girodienst, -Postgiro, -Rijkspostbaarbank en -ING-er) schreef een aantal boeken, heeft twee octrooien op zijn naam staan en is de bedenker van het woord pinpas. Inmiddels 77 jaar is hij nog met allerlei dingen bezig.

Hij had naamsbekendheid bij de Postbank, buitenlandse girodiensten en in de drukkerijwereld. Dacht mee over het ontwerpen, beveiligen van girobetaalkaarten en andere waardedocumenten: het werd zijn specialiteit. Na zijn pensionering zette Douwe Brongers deze kwaliteiten en ervaring voort onder meer als hoofdredacteur bij *Journal of Documents & Identity*: een gerenommeerd

tijdschrift op het gebied van veiligheid. Hij was redacteur van *Vindingrijk*, een digitale uitgave van de Orde van Uitvinders, schreef verschillende boeken en vertaalde ingewikkelde juridische termen in begrijpelijk Nederlands dat vervolgens in boekvorm werd uitgebracht: *De wet in gewoon Nederlands*. Zelf zegt Douwe: “Ik ben redelijk druk bezig. Ik moet af en toe kiezen wat ik de volgende dag niet zal doen. Dat dank ik aan een aantal functies die ik gedaan heb in de pensioentijd.”

Internationale zaken

Na zijn voltooide studie aan Voorlinden (PTT-opleidingscentrum voor hoger kader) ging Douwe aan de slag bij de PTT. Door zijn kennis van vreemde talen bezocht hij als lid van de delegatie vergaderingen van internationale postale zaken waar Frans de voertaal was. Het was vanwege zijn talenkennis dat Frans Groen, directeur Postcheque en Girodienst, aan Douwe vroeg voor hem te komen werken. Douwe herinnert zich: “Toen ik bij de Postcheque- en Girodienst (later Postbank) kwam, hield ik mij bezig met internationale relaties. Er waren zeventien andere girodiensten in Europa (zie kader). Er moet overleg zijn over wat je met elkaar wilt afspreken. Dat kunnen tarieven zijn, dat kunnen zaken zijn die van belang zijn om gezamenlijk op te treden naar de klant toe. Het was een intensieve samenwerking, niet op winst gericht maar puur op afstemming op de behoeften van de klant en automatisering.” Later zijn de werkgroepen opgeheven en gaandeweg ontstond een glijdende schaal van internationale zaken naar veiligheidszaken.

Antifraude

In zijn nieuwe werkomgeving kwamen zijn talenkennis en het in de loop van de tijd

opgebouwde, uitgebreide internationale netwerk uitstekend van pas. Douwe: “Ik kon makkelijk iemand van de buitenlandse girodiensten aanschieten in geval van problemen, ik sprak alle talen door elkaar bij wijze van spreken. Daarom zeiden ze tegen mij: ‘Ga jij nou maar de veiligheidszaak doen, want de fraude met de girobetaalkaarten is gigantisch uit de hand gelopen’. We moesten maatregelen nemen om de fraude te reduceren. Dat is ook gebeurd. We hebben in één jaar tijd – dat hebben wij later ook vastgesteld – vele miljoenen gulden bespaard met die maatregelen.” De internationale samenwerking op het gebied van girobetaalkaarten was zó intensief dat na 30 jaar collega's uit diverse landen elkaar jaarlijks nog steeds ontmoeten, zoals dit jaar in Helsinki.

Pinpas en octrooien

Hij jongleerde met de Nederlandse taal. Maar ook vreemde talen, die hij zichzelf aanleerde, beheerste Douwe uitstekend. Het was tijdens de stuurgroepvergadering onder voorzitterschap van Hans Verkoren, lid van de raad van bestuur Postbank, over de invoering van een nieuwe giropas. Die zou niet meer gebruikt kunnen worden om geld op te nemen met een paspoort als controle: een aanduiding op de pas moest dat duidelijk maken. Douwe herinnert zich: “We konden een mededeling van maximaal acht letters op de pas printen. Diverse suggesties werden gedaan, maar kort en duidelijk bleek moeilijk. In die vergadering bracht ik ‘pinpas’ in. Voor zover toen bekend was dat een nieuw woord en het voldeed aan de eisen.” Alle nieuw uit te geven passen werden voorzien van deze omschrijving. Het woordje pinpas is ook opgenomen in het bekende Groene Boekje over de officiële spelling van Nederlandse woorden.

Beveiliging

Twee octrooien die betrekking hebben op documentbeveiliging staan op zijn naam. Het ene betreft het patent op overschrijvingsdocumenten, het andere gaat over een aanpassing van het beveiligingshologram op de (bank)pas, die volgens experts nauwelijks meer te vervalsen of na te maken is. De octrooien zijn eigendom van ING maar in de praktijk zijn deze nooit gebruikt: de problemen werden met software opgelost. Tot aan zijn pensionering was Douwe security consultant in banking (Indien Banking bedoeld als afdelingsnaam, dan met B.). In totaal maakte hij 200 dienstreizen. Later hebben hij en zijn vrouw – samen hebben ze drie kinderen en vier kleinkinderen – vele landen bezocht.

Zondagsschilder

De kwaliteiten van Douwe beperken zich niet alleen tot bespeler van het geschreven woord. Hij vertrouwde zijn talenten ook toe aan het schildercanvas. Zijn ideeën beeldde hij uit in herkenbare, aansprekende objecten: landschappen en stilleven, bijvoorbeeld. Ook de welgevormde lippen van Brigitte Bardot, het Franse fotomodel en actrice uit de vijftiger jaren van de vorige eeuw, schilderde hij natuurgetrouw na. (Hans Nijenmanting)

Uitgever:

VO-ING Magazine is een uitgave van uitgeverij Horus in opdracht van de Vereniging Oud-medewerkers ING (VO-ING).

Hoofdredacteur:

Willem Jan van Munster.

Kernredactie:

Tom Kuyper, Ewald Wagenaar.

Copywriter:

Hans Nijenmanting.

Vormgeving:

BADE creatieve communicatie.

Redactieadres:

administratie VO-ING, Tom Kuyper,
Paul Pellastraat 234, 7558 HM Hengelo.
Telefoon: 035 - 631 21 65.

Actueel nieuws over de VO-ING is te vinden op de website www.VO-ING.nl.

Ledeninformatie:

Voor vragen over het lidmaatschap, de collectieve belangenbehartiging op het gebied van pensioenen en op sociaal terrein, of om een adreswijziging door te geven, neemt u contact op met de administratie. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten in te korten.
© Horus, 2022.

Van postwissel tot girobetaalkaart

In de tijd dat voorgangers van ING nog overheidsinstanties waren, golden internationale afspraken voor het post- en geldverkeer. Zij verzorgden op kleine schaal het buitenlandse betalingsverkeer met andere girodiensten in Europa. Daarnaast kon geld overgemaakt worden via internationale postwissels. Reikten de bestemmingen verder, dan werd het internationale betalingsverkeer afgewikkeld door de Algemene Bank Nederland, waarmee de Postcheque- en Girodienst c.q. Postgiro-Rijkspostpaarbank een samenwerkingsovereenkomst had. Het internationale betalingsverkeer beperkte zich overwegend tot kleine geldbedragen voor geleverde diensten en goederen, bijvoorbeeld abonnementen. Er bestonden, uiteraard, geen commerciële en gedocumenteerde financiële transacties, zoals het afdekken van handelsrisico's of beheersing van valutarisico's die ING wel voert. Verder waren de girobetaalkaarten (inter)nationaal van toenemend belang. Het aantal deelnemende landen breidde sterk uit, tot aan Japan en Indonesië aan toe.

ONVZ Gun jezelf persoonlijke aandacht

ONVZ is dé eerste klas zorgverzekering met ruime vergoedingen, maar ook met uitstekende service en persoonlijke aandacht. Onze ZorgConsulenten hebben hierin een heel belangrijke taak. Zij helpen u bij het maken van belangrijke zorgkeuzes en zijn uw persoonlijke gids in de gezondheidszorg. Zo kunt u bij de ZorgConsulent terecht voor onder andere wachtlijstbemiddeling en mantelzorgondersteuning.

Sneller geholpen dankzij wachtlijstbemiddeling

Bij wachtlijstbemiddeling kijkt ONVZ of verzekerden sneller ergens anders geholpen kunnen worden. Dat kan overal in het land zijn. Soms ook in het buiten-

land. Albert Elsendoorn is ZorgConsulent bij ONVZ. "Ik vind het belangrijk om in een gesprek met de verzekerde een persoonlijke bijdrage te leveren. Dit doe ik door heel goed te luisteren en in te spelen op wat mensen zeggen en meegemaakt hebben."

De ZorgConsulent verifieert de deskundigheid van het desbetreffende ziekenhuis of de arts. Zij checken bijvoorbeeld hoe vaak bepaalde ingrepen in ziekenhuizen gebeuren. Zodat u naar een ziekenhuis gaat waar voldoende ervaring en expertise op dat gebied is.

Albert: 'Het verschilt per instelling en per situatie hoe lang iemand moet wachten. Een voorbeeld: u heeft uw voorste kruisband gescheurd en moet een operatie

ondergaan. In een willekeurig ziekenhuis moet u dan al snel rekenen op 28 weken wachttijd, oftewel zeven maanden. Hier kijken we niet gek van op, dit soort telefoontjes krijgen we dagelijks.'

Sneller

'Als wij zo'n vraag binnenkrijgen, zoeken we uit of u bij een andere instelling eerder aan de beurt bent. Vaak is het zo dat de wachtlijsten vele malen korter zijn bij zelfstandige behandelcentra. Als we kijken naar de operatie van de voorste kruisband, dan kun je bij een zelfstandige kliniek binnen 25 werkdagen terecht. Dat is een verschil van zes maanden, daar worden we natuurlijk blij van.'

Meer: www.onvz.nl.

ONVZ

Gun jezelf persoonlijke aandacht

De ZorgConsulenten helpen u bij het maken van belangrijke zorgkeuzes. Bijvoorbeeld bij:

- ✓ Wachtlijstbemiddeling
- ✓ Mantelzorgondersteuning
- ✓ Second opinion

Kies voor een zorgverzekering via Zilveren Kruis en profiteer van alle voordelen

Wij werken samen met Zilveren Kruis aan jouw gezondheid. Zo ben je verzekerd van goede zorg. En investeren we in oplossingen om jou en je gezinsleden gezonder te laten zijn. Want ook lekker in je vel zitten, telt mee voor jouw gezondheid. Een zorgverzekering hoort daar ook bij. Eentje die past bij jouw persoonlijke situatie. Met vergoedingen die speciaal zijn afgestemd op je persoonlijke wensen. En waarmee je stap voor stap kunt werken aan jouw gezondheid. Zo heb je de zekerheid van een complete zorgverzekering. Wel zo makkelijk, toch?

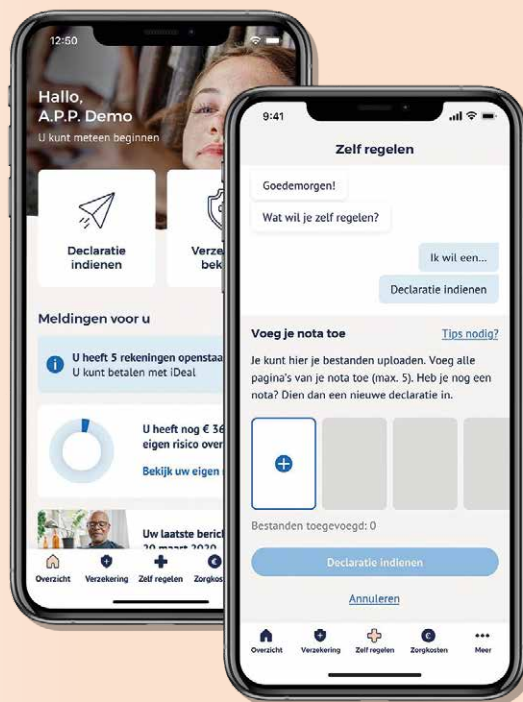
Zo ziet jouw zorgverzekering via VO-ING en VO-NN eruit. Kies een basisverzekering en vul deze naar eigen wens aan. Hoe uitgebreid je verzekerd wilt zijn, bepaal je natuurlijk zelf. Kies je voor een aanvullende verzekering? Dan krijg je extra vergoedingen én een aantrekkelijke korting op de premie. Dat is mooi meegenomen! Jouw kortingen:

- 12,5 % korting op de aanvullende verzekering en Extra Vitaal
- 10 % korting op de tandartsverzekering

De basisverzekeringen van Zilveren Kruis

Zilveren Kruis heeft drie basisverzekeringen. Het verschil in de basisverzekeringen heeft te maken met de vrijheid in keuze van zorgverleners. Zilveren Kruis heeft twee naturaverzekeringen (Basis Budget en Basis Zeker) en één restitutieverzekering (Basis Exclusief). Bij een naturaverzekering wordt alles geregeld en betaald als u naar de zorgverlener of het ziekenhuis gaat waarmee Zilveren Kruis een contract heeft. Gaat u naar een zorgverlener waarmee Zilveren Kruis geen contract heeft? Dan betaalt u een gedeelte van de behandeling zelf. Bij een restitutieverzekering krijgt u altijd een volledige vergoeding tot maximaal het wettelijke of marktconforme tarief.

- **Basis Budget:** Naturapolis met de laagste premie. U kunt terecht bij een beperkt aantal ziekenhuizen en bij bijna alle zorgverleners. Bij niet-gecontracteerde zorgverleners en ziekenhuizen krijgt u 75% vergoeding van het gemiddeld door ons gecontracteerde tarief en de rest betaalt u zelf.
- **Basis Zeker** (meest gekozen): Naturapolis waarbij u terecht kunt bij alle ziekenhuizen en bij bijna alle zorgverleners. Heeft Zilveren Kruis geen contract met een zorgverlener of ziekenhuis? Dan krijgt u 75% vergoed en betaalt u de rest

zelf, berekend over het gemiddelde bedrag dat Zilveren Kruis met zorgverleners en ziekenhuizen heeft afgesproken met wie Zilveren Kruis een contract heeft.

- **Basis Exclusief:** Restitutiepolis met volledige keuzevrijheid uit alle ziekenhuizen en zorgverleners in Nederland en 100% vergoeding tot maximaal het wettelijke of marktconforme tarief.

Ben je al verzekerd via VO-ING en VO-NN bij Zilveren Kruis? Een goede keuze.

Je hoeft dan niks te doen. Jouw nieuwe premie voor 2023 heb je al ontvangen. En wil je alles toch nog eens bekijken? Dat kan via zk.nl/mijnzilverenkruis.

Enthousiast geworden en wil je overstappen naar Zilveren Kruis?

Via Collectieve zorgverzekering via VO-ING en VO-NN – Zilveren Kruis kies je de verzekering die past bij jouw wensen. Meld je uiterlijk 31 december 2022 aan bij Zilveren Kruis, dan regelen zij het verder voor je.

Hierop kun je rekenen als je voor Zilveren Kruis kiest:

- **Heb je zorgkosten gemaakt?** Via de Zilveren Kruis-app of Mijn Zilveren Kruis vraag je eenvoudig je geld terug. Je vergoeding staat dan binnen drie werkdagen op je rekening.
- **Op zoek naar medisch advies?** Met de app Zilveren Kruis Wijzer vind je, waar je ook bent, direct antwoord op jouw medische vragen.
- **Gezonder leven?** Maak kennis met de Actify-app: de vitaliteitscoach als het om jouw gezondheid gaat. Wel zo makkelijk naast je drukke leven met werk, familie en vrienden.